

ਭਾਰਤੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ

ਪੱਤਰ ਪੇਟੈਂਟ ਅਪੀਲ •,

ਮੇਹਰ ਸਿੰਘ, ਸੀ.ਜੇ. ਅਤੇ ਦਯਾ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਮਹਾਜਨ, ਜੇ. , .

ਦੀਨ ਦਿਆਲ, - ਅਪੀਲਕਰਤਾ '

ਬਨਾਮ

ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ, -ਜਵਾਬਦਾਤਾ

ਲੈਟਰਸ ਪੇਟੈਂਟ ਅਪੀਲ ਨੰ. 134 ਆਫ 1966

24 ਅਗਸਤ 1966 ਈ

ਪੰਜਾਬ ਗ੍ਰਾਮ ਪੰਚਾਇਤ ਐਕਟ, 1952 (1953 ਦਾ IV) - ਐੱਸ. 95 ਅਤੇ 102—ਸਰਪੰਚ ਨੂੰ ਹਟਾਉਣ ਲਈ ਉਸ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਜਾਂਚ—ਕੀ ਸਰਕਾਰ ਜਾਂ ਇਸਦੇ ਡੈਲੀਗੇਟ ਦੁਆਰਾ ਰੱਖੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ—ਸਰਪੰਚ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕੰਮ ਅਤੇ ਭੁੱਲ। ਅਹੁਦੇ ਦੀ ਪਿਛਲੀ ਮਿਆਦ ਦੀ ਹਿੰਮਤ ਕਰਨਾ—ਕੀ ਉਸ ਦੀ ਮੁੜ ਚੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਸ ਨੂੰ ਹਟਾਉਣ ਲਈ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਾਂਚ ਦੇ ਢੰਗ ਦਾ ਹਟਾਉਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਨਾਲ ਕੋਈ ਲੈਣਾ-ਦੇਣਾ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਸਿਵਾਏ ਇਸ ਹੱਦ ਤੱਕ ਕਿ ਜਾਂਚ ਦੁਆਰਾ ਹਟਾਉਣ ਵਾਲਾ ਅਥਾਰਟੀ ਆਪਣੇ ਮਨ ਨੂੰ ਉਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਿਸ 'ਤੇ ਹਟਾਉਣਾ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਜਾਇਜ਼ ਹੋਵੇਗਾ। ਪੰਜਾਬ ਗ੍ਰਾਮ ਪੰਚਾਇਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 102(2) ਵਿੱਚ ਇਹ ਸੁਝਾਅ ਦੇਣ ਲਈ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਜਾਂਚ ਸਰਕਾਰ ਜਾਂ ਇਸਦੇ ਡੈਲੀਗੇਟ ਦੁਆਰਾ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਸਰਕਾਰ ਜਾਂ ਉਸ ਦੇ ਡੈਲੀਗੇਟ ਵੱਲੋਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਏਜੰਸੀ ਤੋਂ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਵਾਉਣ ਵਿਚ ਕੋਈ ਗਲਤ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਸਰਕਾਰ ਜਾਂ ਡੈਲੀਗੇਟ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸਮਝਦਾ ਹੈ।

ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਸਰਪੰਚ ਨੂੰ ਉਸ ਦੇ ਪਿਛਲੇ ਕਾਰਜਕਾਲ ਦੌਰਾਨ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਕਾਰਜਕਾਲ ਲਈ ਚੁਣੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਸ ਦੇ ਕੰਮਾਂ ਅਤੇ ਭੁੱਲਾਂ ਲਈ ਹਟਾਇਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ।

ਲੈਟਰਸ ਪੇਟੈਂਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 10 ਅਧੀਨ ਲੈਟਰਸ ਪੇਟੈਂਟ ਅਪੀਲ, 23 ਮਾਰਚ, 1966 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ, ਮਾਨਯੋਗ ਸ਼੍ਰੀਮਾਨ ਜਸਟਿਸ ਸ਼ਮਸ਼ਰ ਬਹਾਦਰ ਦੁਆਰਾ, 1965 ਦੀ ਸਿਵਲ ਰਿੱਟ ਨੰ. 1916 ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਐਚ ਐਲ ਸਰੀਨ, ਬਲਰਾਜ ਬਹਿਲ ਦੇ ਨਾਲ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਅਤੇ ਮਿਸ ਆਸ਼ਾ ਕੋਹਲੀ, ਐਡਵੋਕੇਟ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਲਈ ।

ਐਮ ਆਰ ਅਗਨੀਹੋਤਰੀ, ਐਡਵੋਕੇਟ, ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਲਈ।

ਨਿਰਣਾ

ਮਹਾਜਨ, ਜੇ.—ਇਹ ਲੈਟਰਸ ਪੇਟੈਂਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 10 ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਅਪੀਲ ਹੈ ਅਤੇ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 226 ਅਤੇ 227 ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਇੱਕ ਵਿਦਵਾਨ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਨਿਰਦੇਸ਼ਿਤ ਹੈ।

ਇਸ ਪਟੀਸ਼ਨ ਰਾਹੀਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਗ੍ਰਾਮ ਪੰਚਾਇਤ ਹਸਨਪੁਰ ਦੇ ਸਰਪੰਚ ਦੇ ਅਹੁਦੇ ਤੋਂ ਹਟਾਉਣ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਹਟਾਉਣ ਦਾ ਹੁਕਮ 8 ਜੂਨ, 1965 ਨੂੰ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਪੰਚਾਇਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪੰਜਾਬ ਗ੍ਰਾਮ ਪੰਚਾਇਤ ਐਕਟ, 1953 ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 102 ਦੀ ਉਪ ਧਾਰਾ (2) ਅਧੀਨ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, IV (ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਸ ਨੂੰ ਐਕਟ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ)।

ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ, ਕੋਈ ਵਿਵਾਦ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ 1958 ਤੋਂ ਹਟਾਏ ਜਾਣ ਤੱਕ ਸਰਪੰਚ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਉਹ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਚੁਣੇ ਗਏ ਸਨ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਕਿਹਾ ਜਾ ਚੁੱਕਾ ਹੈ, ਸਾਲ 1958 ਵਿੱਚ। ਉਹ ਸਾਲ 1960 ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਤੀਜੀ ਵਾਰ ਸਾਲ 1964 ਵਿੱਚ ਚੁਣੇ ਗਏ ਸਨ। ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 102(2) ਤਹਿਤ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਹੇਠ ਦਿੱਤੇ ਆਧਾਰ:-

(ਏ) ਕਿ ਉਸਨੇ 11 ਜਨਵਰੀ, 1963 ਤੋਂ 25 ਜਨਵਰੀ, 1963 ਤੱਕ ਨੈਸ਼ਨਲ ਡਿਫੈਂਸ ਫੰਡ ਲਈ ਉਗਰਾਹੀ ਕਰਨ ਲਈ ਸਰਪੰਚ ਵਜੋਂ ਆਪਣੀ ਹੈਸੀਅਤ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਮਨੋਰੰਜਨ ਸ਼ੋਅ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਉਸਨੂੰ ਉਗਰਾਹੀ ਦੇ ਸਹੀ ਖਾਤੇ ਨਾ ਰੱਖਣ ਦਾ ਦੋਸ਼ੀ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਸਨੂੰ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਸਨੇ ਫੰਡਾਂ ਦੀ ਗਬਨ ਕੀਤੀ;

(ਬੀ) ਕਿ ਉਸਨੇ ਰੁਪਏ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਓਵਰਸੀਅਰ ਦੀ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਲਏ ਬਿਨਾਂ ਸਕੂਲ ਦੀ ਇਮਾਰਤ ਦੀ ਉਸਾਰੀ ਲਈ ਸਰਕਾਰੀ ਗਰਾਂਟ ਵਿੱਚੋਂ ਠੇਕੇਦਾਰ ਨੂੰ 1,700 ਰੁਪਏ। ਸਕੂਲ ਦੀ ਇਮਾਰਤ ਵਿੱਚ ਤਰੇੜਾਂ ਆ ਗਈਆਂ ਅਤੇ ਵਰਤੋਂ ਲਈ ਅਯੋਗ ਹੋ ਗਈ। ਓਵਰਸੀਅਰ ਨੇ ਅਨੁਮਾਨ ਲਗਾਇਆ ਸੀ ਕਿ ਨੁਕਸਦਾਰ ਉਸਾਰੀ ਲਈ ਠੇਕੇਦਾਰ ਤੋਂ 2,230 ਰੁਪਏ ਦੀ ਵਸੂਲੀ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਇਹ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਨੇ 1700 ਰੁਪਏ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਬੇਨਿਯਮੀ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਸਰਪੰਚ ਵਜੋਂ ਆਪਣੇ ਅਹੁਦੇ ਦੀ ਦਰਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ।

ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦੀ ਢੁੱਕਵੀਂ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਤੇ ਉਸ ਜਾਂਚ ਵਿਚ ਪਾਏ ਗਏ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਇਹ ਦੋਸ਼ ਆਇਦ ਕੀਤੇ ਗਏ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਜਾਂਚ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਨੂੰ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਆਧਾਰਾਂ 'ਤੇ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ; ਪਰ ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਸਾਡੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ, ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਇਸ ਪਹਿਲੂ ਦੀ ਮਸ਼ਹੂਰੀ ਕਰੀਏ।

ਸਿੱਖਿਅਕ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਨੇ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਜਾਂਚ ਨੂੰ ਸਹੀ ਹੋਣ ਦਾ ਵਿਚਾਰ ਲਿਆ ਹੈ। ਸਾਨੂੰ ਉਸ ਖੋਜ ਤੋਂ ਹਟਣ ਦਾ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਨਜ਼ਰ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦਾ। ਸਿੱਖਿਅਕ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ, ਇਕੋ ਇਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਵਿਵਾਦ, ਜੋ ਕਿ ਉਠਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਉਹ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਡਾਇਰੈਕਟਰ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਹਟਾਉਣ ਲਈ ਆਪਣਾ ਅਧਿਕਾਰ ਸੌਂਪਿਆ ਸੀ, ਉਪ-ਮੰਡਲ ਅਫਸਰ ਨੂੰ ਜਾਂਚ ਕਰਵਾਉਣ ਦੀ ਆਪਣੀ ਸ਼ਕਤੀ ਨਹੀਂ ਸੌਂਪ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਪਿਆਰੇ ਲਾਲ ਬਨਾਮ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ, ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ (1) ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਇਸ ਵਿਵਾਦ ਨੂੰ ਵਿਦਵਾਨ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਨੇ ਨਕਾਰਾਤਮਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਇਹ ਬਹੁਤ ਹੀ ਵਿਵਾਦ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਉਠਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ

ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 102(2) ਦੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹੀਆਂ ਗਈਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ 95, ਉਪ ਧਾਰਾ (1) ਅਤੇ (6) ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ 'ਤੇ ਦੁਬਾਰਾ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਸੰਦਰਭ ਦੀ ਸਹੂਲਤ ਲਈ ਉਪਰੋਕਤ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦਾ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹਿੱਸਾ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ:-

“95 (1) ਸਰਕਾਰ, ਅਧਿਸੂਚਨਾ ਦੁਆਰਾ, ਨਿਯਮ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਇਸ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਆਪਣੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਜਾਂ ਕੋਈ ਸ਼ਕਤੀਆਂ, ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਜਾਂ ਉਪ-ਮੰਡਲ ਅਧਿਕਾਰੀ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕੇਸ ਹੋਵੇ, ਜਾਂ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਨੂੰ ਸੌਂਪ ਸਕਦੀ ਹੈ।

95. (6) ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ, ਜਾਂ ਉਪ-ਮੰਡਲ ਅਫ਼ਸਰ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕੇਸ ਹੋਵੇ, ਆਪਣੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਨਿਯੰਤਰਣ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਸੌਂਪ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੋ ਵਾਧੂ ਸਹਾਇਕ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੇ ਰੈਂਕ ਤੋਂ ਘੱਟ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪੰਚਾਇਤ ਅਫ਼ਸਰ ਨੂੰ ਸੌਂਪ ਸਕਦਾ ਹੈ। * * * * 4c •*\$*\$**

102(2) ਸਰਕਾਰ, ਅਜਿਹੀ ਜਾਂਚ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਜੋ ਵੀ ਉਚਿਤ ਸਮਝੇ, ਕਿਸੇ ਪੰਚ ਨੂੰ ਹਟਾ ਸਕਦੀ ਹੈ-

(a) ਧਾਰਾ 6 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (5) ਵਿੱਚ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਆਧਾਰ 'ਤੇ;

(ਬੀ) ਜੋ ਕੰਮ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਜਾਂ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦੇ ਅਯੋਗ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਦਿਵਾਲੀਆ ਕਰਾਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ;

(c) ਜੋ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਵਾਜਬ ਕਾਰਨ ਦੇ, ਗ਼ੁਮ ਪੰਚਾਇਤ ਜਾਂ ਅਦਲਤੀ ਪੰਚਾਇਤ ਦੀਆਂ ਮੀਟਿੰਗਾਂ ਤੋਂ ਲਗਾਤਾਰ ਦੋ ਮਹੀਨਿਆਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਮੇਂ ਲਈ ਗੈਰਹਾਜ਼ਰ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕੇਸ ਹੋਵੇ; ,

(ਡੀ) ਜੋ, ਸਰਕਾਰ ਜਾਂ ਉਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ ਜਿਸ ਨੂੰ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਹਟਾਉਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਸੌਂਪੀ ਹੈ, ਆਪਣੇ ਫਰਜ਼ਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਵਿੱਚ ਦੁਰਵਿਵਹਾਰ ਦਾ ਦੋਸ਼ੀ ਹੈ; .

(e) ਜਿਸਦਾ ਅਹੁਦੇ 'ਤੇ ਬਣੇ ਰਹਿਣਾ, ਗਵਰਨ ਦੀ ਰਾਏ ਅਨੁਸਾਰ-; ਜਾਂ ਉਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦਾ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਹਟਾਉਣ ਦੀਆਂ ਆਪਣੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਸੌਂਪੀਆਂ ਹਨ, ਜਨਤਾ ਦੇ ਹਿੱਤਾਂ ਵਿੱਚ ਅਣਚਾਹੇ ਹਨ।

ਵਿਆਖਿਆ।—ਧਾਰਾ (ਡੀ) ਵਿੱਚ 'ਦੁਰਾਚਾਰ' ਸ਼ਬਦ ਵਿੱਚ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਕਾਰਨ ਦੇ ਸਰਪੰਚ ਦੀ ਅਸਫਲਤਾ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ।—■

(i) ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਸੇ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਦੇ ਦੋ ਹਫ਼ਤਿਆਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਕੇਸ ਦੀ ਨਿਆਂਇਕ ਫਾਈਲ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਾਉਣਾ;

(ii) ਗ਼ੁਮ ਪੰਚਾਇਤ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਇੱਕ ਕਾਪੀ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ ਜਾਂ ਨਿਆਂਇਕ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਇਸਦੀ ਵੈਧ ਅਰਜ਼ੀ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਤੋਂ ਦੋ ਹਫ਼ਤਿਆਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਸਪਲਾਈ ਕਰਨਾ।

ਦਲੀਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 102(2) ਅਨੁਸਾਰ ਕਿਸੇ ਪੰਚ ਜਾਂ ਸਰਪੰਚ ਨੂੰ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਅਜਿਹੀ ਜਾਂਚ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੀ ਹਟਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੋ ਉਹ ਉਚਿਤ ਸਮਝੇ। ਇਹ ਜਾਂਚ ਜਾਂ ਤਾਂ ਸਰਕਾਰ ਜਾਂ

ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਵੱਲੋਂ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਧਾਰਾ 95 ਦੀ ਉਪ ਧਾਰਾ (1) ਤਹਿਤ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਹਟਾਉਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਸੌਂਪਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਅੱਗੇ ਤੋਂ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਸਬ-ਡਵੀਜ਼ਨਲ ਅਫਸਰ ਨੂੰ ਇਹ ਸ਼ਕਤੀ ਨਹੀਂ ਸੌਂਪ ਸਕਦੇ ਸਨ। ਧਾਰਾ 95(6)' ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਇਹ ਦਲੀਲ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਿਅਰਥ ਹੈ। ਜਾਂਚ ਦੇ ਢੰਗ ਦਾ ਹਟਾਉਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਨਾਲ ਕੋਈ ਲੈਣਾ-ਦੇਣਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਸਿਵਾਏ ਇਸ ਹੱਦ ਤੱਕ ਕਿ 'ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਦੁਆਰਾ ਹਟਾਉਣ ਵਾਲੀ ਅਥਾਰਟੀ ਆਪਣੇ ਮਨ ਨੂੰ ਉਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਕਰਦੀ ਹੈ ਜਿਸ 'ਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਹਟਾਉਣਾ ਜਾਇਜ਼ ਹੋਵੇਗਾ। ਪਰ ਧਾਰਾ 102 (2) ਵਿੱਚ ਇਸ ਸੁਝਾਅ ਦੀ ਗਰੰਟੀ ਦੇਣ ਲਈ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਜਾਂਚ ਸਰਕਾਰ ਜਾਂ ਇਸਦੇ ਡੈਲੀਗੇਟ ਦੁਆਰਾ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਸਾਨੂੰ ਸਰਕਾਰ ਜਾਂ ਇਸ ਦੇ ਡੈਲੀਗੇਟ ਵੱਲੋਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਏਜੰਸੀ ਤੋਂ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਵਾਉਣ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਵੀ ਗਲਤ ਨਜ਼ਰ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦਾ ਜਿਸ ਨੂੰ ਸਰਕਾਰ ਜਾਂ ਡੈਲੀਗੇਟ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸਮਝਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਨੂੰ ਪਿਆਰੇ ਲਾਵਜ਼ ਕੇਸ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਪੂਰਾ ਸਮਰਥਨ ਮਿਲਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਵਿਵਾਦ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਤੱਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਸਿੱਖਿਅਤ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪ੍ਰਚਾਰਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ, ਸਾਡੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ, ਸਿੱਖਿਅਤ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਉਸ ਵਿਵਾਦ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਸਹੀ ਸੀ।

ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੇ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਸਾਡੇ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਇੱਕ ਬੈਂਚ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਰਾਜ ਓਜ ਪੰਜਾਬ ਬਨਾਮ ਬਖਤਾਵਰ ਸਿੰਘ, ਲੈਟਰਸ ਪੇਟੈਂਟ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 23 ਆਫ 1959, 29 ਅਗਸਤ, 1960 ਨੂੰ ਫੈਸਲਾ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਨੂੰ. ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਪੰਜਾਬ ਮਿਊਂਸਪਲ ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਸਮਾਨ ਧਾਰਾਵਾਂ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਨਾਲ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ; ਉਹ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਮਿਊਂਸਪਲ ਚੋਣ ਨਿਯਮ, 1952 ਦੀ ਧਾਰਾ 16 ਅਤੇ ਨਿਯਮ 1'7 ਹਨ। ਗ੍ਰਾਮ ਪੰਚਾਇਤ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਸੰਬੰਧਿਤ ਉਪਬੰਧ ਧਾਰਾਵਾਂ 102 ਹੇਠਾਂ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਹਨ: - ਅਤੇ 6(5)। ਸੰਦਰਭ ਦੀ ਸਹੂਲਤ ਲਈ, ਇਹ ਦੋਵੇਂ ਉਪਬੰਧ ਪੰਜਾਬ ਮਿਊਂਸਪਲ ਐਕਟ ਪੰਜਾਬ ਗ੍ਰਾਮ ਪੰਚਾਇਤ ਐਕਟ ਸੈਕਸ਼ਨ 102 ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ:

<p>ਪੰਜਾਬ ਮਿਊਂਸਪਲ ਐਕਟ</p> <p>ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ, ਅਧਿਸੂਚਨਾ ਦੁਆਰਾ, ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮੈਂਬਰ ਨੂੰ ਹਟਾ ਸਕਦੀ ਹੈ (ਏ) ਜੇ ਉਹ ਕੰਮ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਜਾਂ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ, ਕੰਮ ਕਰਨ ਦੇ ਅਯੋਗ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜਾਂ ਇੱਕ ਦੀਵਾਲੀਆ ਜਾਂ ਦਿਵਾਲੀਆ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਾਂ ਅਜਿਹੇ ਕਿਸੇ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਫੌਜਦਾਰੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਅਜਿਹੇ ਕਿਸੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਅਧੀਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ, ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ ਚਰਿੱਤਰ ਦਾ ਇੱਕ ਨੁਕਸ ਜੋ ਉਸਨੂੰ ਮੈਂਬਰ ਬਣਨ ਦੇ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਬਣਾਉਂਦਾ;</p>	<p>ਪੰਜਾਬ ਗ੍ਰਾਮ ਪੰਚਾਇਤ ਐਕਟ</p> <p>ਧਾਰਾ 102:</p> <p>ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਜਾਂਚ ਦੇ ਦੌਰਾਨ, ਪੰਚ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਾਰਨ ਕਰਕੇ ਮੁਅੱਤਲ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਉਸ ਨੂੰ ਹਟਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਉਸ ਸਮੇਂ ਦੌਰਾਨ ਉਸ ਨੂੰ ਉਕਤ ਸੰਸਥਾ ਦੀ ਕਿਸੇ ਕਾਰਵਾਈ ਜਾਂ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਹਿੱਸਾ ਲੈਣ ਤੋਂ ਰੋਕ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸਨੂੰ ਸੌਂਪਣ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਅਧਿਕਾਰਤ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਰਿਕਾਰਡ, ਪੈਸੇ ਜਾਂ ਉਕਤ ਸੰਸਥਾ ਦੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਜਾਇਦਾਦ ਉੱਤੇ।</p> <p>(2) ਸਰਕਾਰ ਅਜਿਹੀ ਜਾਂਚ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜੋ ਉਚਿਤ</p>
---	---

<p>(ਬੀ) ਜੇਕਰ ਉਸਨੂੰ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ ਜਨਤਕ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਨੌਕਰੀ ਲਈ ਅਯੋਗ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਾਂ ਉਸਨੂੰ ਬਰਖਾਸਤ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਅਯੋਗ ਜਾਂ ਬਰਖਾਸਤਗੀ ਦਾ ਕਾਰਨ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਨੁਕਸ ਵਾਲਾ ਚਰਿੱਤਰ ਹੈ ਜੋ ਉਸਨੂੰ ਮੈਂਬਰ ਬਣਨ ਲਈ ਅਯੋਗ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ;</p> <p>(c) ਜੇਕਰ ਉਸ ਨੇ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਵਾਜਬ ਕਾਰਨ ਦੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਕਮੇਟੀ ਦੀਆਂ ਮੀਟਿੰਗਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਲਗਾਤਾਰ ਤਿੰਨ ਮਹੀਨਿਆਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਮੇਂ ਲਈ ਗੈਰਹਾਜ਼ਰ ਰੱਖਿਆ ਹੈ;</p> <p>(e) ਜੇ, ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ ਉਸਨੇ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਵਜੋਂ ਆਪਣੇ ਅਹੁਦੇ ਦੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਹੈ ਜਾਂ ਲਾਪਰਵਾਹੀ ਜਾਂ ਦੁਰਵਿਹਾਰ ਦੁਆਰਾ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਕਿਸੇ ਪੈਸੇ ਜਾਂ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਨੁਕਸਾਨ ਜਾਂ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹੈ;</p> <p>(f) ਕਿਸੇ ਚੁਣੇ ਹੋਏ ਮੈਂਬਰ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਜੇਕਰ ਉਹ, ਆਪਣੀ ਚੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਕਿਸੇ ਅਯੋਗਤਾ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜੋ, ਜੇਕਰ ਇਹ ਉਸਦੀ ਚੋਣ ਦੇ ਸਮੇਂ ਮੌਜੂਦ ਹੁੰਦਾ, ਤਾਂ ਉਸਨੂੰ ਕਿਸੇ ਨਿਯਮ ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਯੋਗ ਕਰਾਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਚੋਣ ਲਈ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੀਆਂ ਯੋਗਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਨਿਯੰਤ੍ਰਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਬਲ, ਜਾਂ ਜੇ ਇਹ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੀ ਚੋਣ ਦੇ ਸਮੇਂ ਅਜਿਹੀ ਕਿਸੇ ਅਯੋਗਤਾ ਦੇ ਅਧੀਨ ਸੀ;</p> <p>(g) ਜੇਕਰ, ਇੱਕ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰੋਕੀਸ਼ਨਰ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਤੇ, ਉਹ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ, ਜਾਂ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਜਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਕਿਸੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਪੇਸ਼ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਜਿੱਥੇ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੀ ਕਾਰਵਾਈ ਜਾਂ ਦਿੱਖ ਵਿਰੋਧੀ ਹੈ। ਕਮੇਟੀ ਦੇ</p>	<p>ਸਮਝੇ, ਕਿਸੇ ਪੰਚ ਨੂੰ ਹਟਾ ਸਕਦੀ ਹੈ</p> <p>(a) ਧਾਰਾ 6 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (5) ਵਿੱਚ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਆਧਾਰ 'ਤੇ;</p> <p>(ਬੀ) ਜੋ ਕੰਮ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਜਾਂ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦੇ ਅਯੋਗ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਦਿਵਾਲੀਆ ਕਰਾਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ;</p> <p>(c) ਜੋ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਵਾਜਬ ਕਾਰਨ ਦੇ, ਗ਼ੁਮ ਪੰਚਾਇਤ ਜਾਂ ਅਦਲਤੀ ਪੰਚਾਇਤ ਦੀਆਂ ਮੀਟਿੰਗਾਂ ਤੋਂ ਲਗਾਤਾਰ ਦੋ ਮਹੀਨਿਆਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਮੇਂ ਲਈ ਗੈਰਹਾਜ਼ਰ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕੇਸ ਹੋਵੇ;</p> <p>(ਡੀ) ਜੋ ਸਰਕਾਰ ਜਾਂ ਉਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ ਜਿਸ ਨੂੰ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਹਟਾਉਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਸੌਂਪੀ ਹੈ, ਉਹ ਆਪਣੇ ਫਰਜ਼ਾਂ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਵਿੱਚ ਦੁਰਵਿਵਹਾਰ ਦਾ ਦੋਸ਼ੀ ਹੈ;</p> <p>(e) ਜਿਸਦਾ ਅਹੁਦੇ 'ਤੇ ਬਣੇ ਰਹਿਣਾ, ਸਰਕਾਰ ਜਾਂ ਉਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਹਟਾਉਣ ਦੀਆਂ ਆਪਣੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਸੌਂਪੀਆਂ ਹਨ, ਜਨਤਾ ਦੇ ਹਿੱਤਾਂ ਵਿੱਚ ਅਣਚਾਹੇ ਹਨ। ਵਿਆਖਿਆ।</p> <p>ਧਾਰਾ (ਡੀ) ਵਿੱਚ "ਦੁਰਾਚਾਰ" ਸ਼ਬਦ ਵਿੱਚ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਕਾਰਨ ਦੇ ਸਰਪੰਚ ਦੀ ਅਸਫਲਤਾ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ</p> <p>(i) ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਸੇ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਦੇ ਦੋ ਹਫ਼ਤਿਆਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਕੇਸ ਦੀ ਨਿਆਂਇਕ ਫਾਈਲ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਾਉਣਾ;</p> <p>(ii) ਗ਼ੁਮ ਪੰਚਾਇਤ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਦੀ ਇੱਕ ਕਾਪੀ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਤੈਅ ਕੀਤੇ ਗਏ ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ ਜਾਂ ਨਿਆਂਇਕ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਲਈ ਇੱਕ ਵੈਧ ਅਰਜ਼ੀ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਤੋਂ ਦੋ ਹਫ਼ਤਿਆਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਸਪਲਾਈ ਕਰਨਾ।</p> <p>(3) ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਅਧੀਨ ਹਟਾਏ ਗਏ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਪੰਜ ਸਾਲ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਾ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਅਜਿਹੀ ਮਿਆਦ ਲਈ ਮੁੜ ਚੋਣ ਲਈ ਅਯੋਗ</p>
--	---

<p>ਹਿੱਤ: ਬਸ਼ਰਤੇ ਕਿ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਇਸ ਧਾਰਾ ਅਧੀਨ ਕਿਸੇ ਮੈਂਬਰ ਨੂੰ ਹਟਾਉਣ ਬਾਰੇ ਸੂਚਿਤ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਉਸ ਦੇ ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਹਟਾਉਣ ਦੇ ਕਾਰਨਾਂ ਬਾਰੇ ਸਬੰਧਤ ਮੈਂਬਰ ਨੂੰ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ, ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਲਿਖਤੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ ਦੇਣ ਦਾ ਮੌਕਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।</p> <p>(2) ਇਸ ਧਾਰਾ ਅਧੀਨ ਹਟਾਇਆ ਗਿਆ ਵਿਅਕਤੀ ਜਾਂ ਜਿਸਦੀ ਚੋਣ ਜਾਂ ਨਿਯੁਕਤੀ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 24 ਦੇ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਵੈਧ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਾਂ ਜਿਸਦੀ ਚੋਣ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟ ਅਭਿਆਸਾਂ ਜਾਂ ਧਮਕਾਉਣ ਲਈ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਸੈਕਸ਼ਨ 255, ਜਾਂ ਜਿਸ ਦੀ ਚੋਣ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਜਾਂ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੇ 24 ਦੇ ਅਧੀਨ ਸੂਚਿਤ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਪੰਜ ਸਾਲ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਾ ਹੋਣ ਦੀ ਮਿਆਦ ਲਈ ਚੋਣ ਲਈ ਅਯੋਗ ਠਹਿਰਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ:</p> <p>ਬਸ਼ਰਤੇ ਕਿ ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ ਜਿਸਦੀ ਚੋਣ ਜਾਂ ਨਿਯੁਕਤੀ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 24 ਦੇ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਅਧੀਨ ਅਯੋਗ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਹੋਵੇ, ਅਯੋਗਤਾ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਦੋ ਸਾਲ ਤੋਂ ਵੱਧ ਦੀ ਮਿਆਦ ਲਈ ਚੋਣ ਜਾਂ ਨਿਯੁਕਤੀ ਲਈ ਅਯੋਗ ਨਹੀਂ ਠਹਿਰਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ।</p> <p>(3) ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਜਿਸਦੀ ਸੀਟ ਧਾਰਾ 14(e) ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਅਧੀਨ ਖਾਲੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਪੰਜ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਾ ਹੋਣ ਦੀ ਮਿਆਦ ਲਈ ਚੋਣ ਲਈ ਅਯੋਗ ਠਹਿਰਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।</p> <p>ਪੰਜਾਬ ਮਿਊਂਸਪਲ ਚੋਣ ਨਿਯਮ</p> <p>7. ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਮਿਊਂਸਪਲ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਵਜੋਂ ਚੋਣ ਲਈ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ, ਜੋ</p> <p>(a) ਨਿਯਮ 6 ਅਤੇ ਅਧੀਨ ਮਿਊਂਸਪਲ ਕਮੇਟੀ ਦੇ</p>	<p>ਠਹਿਰਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੋ ਸਰਕਾਰ ਤੈਅ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ।</p> <p>ਪੰਜਾਬ ਗ੍ਰਾਮ ਪੰਚਾਇਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 6(5) 6(5) ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ, ਜੋ ਸਭਾ ਦਾ ਮੈਂਬਰ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਜੋ</p> <p>(a) ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦਾ ਮੈਂਬਰ ਚੁਣੇ ਜਾਣ ਦੇ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੈ; ਜਾਂ</p> <p>(ਬੀ) ਨੈਤਿਕ ਗਿਰਾਵਟ ਵਾਲੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਉਸਦੀ ਸਜ਼ਾ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪੰਜ ਸਾਲ ਦਾ ਸਮਾਂ ਬੀਤ ਗਿਆ ਹੋਵੇ; ਜਾਂ</p> <p>(c) ਇੱਕ ਫੌਜਦਾਰੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਹੁਕਮ ਦੇ ਅਧੀਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਸਰਕਾਰ ਜਾਂ ਉਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ ਕਿਹੜਾ ਹੁਕਮ ਜਿਸ ਨੂੰ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਸੌਂਪਿਆ ਹੈ</p> <p>ਇਸ ਦੀਆਂ ਹਟਾਉਣ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ, ਚਰਿੱਤਰ ਦਾ ਨੁਕਸ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਜੋ ਉਸ ਨੂੰ ਸਰਪੰਚ ਜਾਂ ਪੰਚ ਬਣਨ ਲਈ ਅਯੋਗ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਮੈਂ ਹੁਕਮ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਪੰਜ ਸਾਲ ਦਾ ਸਮਾਂ ਨਹੀਂ ਲੰਘਦਾ; ਜਾਂ</p> <p>(d) ਚੋਣ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ?; ਜਾਂ</p> <p>(ਈ) ਨੂੰ ਕੋਡ ਆਫ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜ਼ਰ, 1898 ਦੇ ਅਧੀਨ ਚੰਗੇ ਵਿਵਹਾਰ ਲਈ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੇਣ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ; ਜਾਂ</p> <p>(f) ਮੈਡੀਕਲ ਆਧਾਰਾਂ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ, ਜਨਤਕ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਨਿਯੁਕਤੀ ਲਈ ਅਯੋਗ ਕਰਾਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ; ਜਾਂ</p> <p>(g) ਕਿਸੇ ਸਥਾਨਕ ਅਥਾਰਟੀ ਜਾਂ ਰਾਜ ਜਾਂ ਭਾਰਤ ਸੰਘ ਦਾ ਪੂਰਾ-ਸਮੇਂ ਦਾ ਤਨਖਾਹਦਾਰ ਨੌਕਰ ਹੈ; ਜਾਂ</p> <p>(h) ਪੰਜਾਬ ਆਦੀ ਅਪਰਾਧੀ (ਨਿਯੰਤਰਣ ਅਤੇ ਸੁਧਾਰ) ਐਕਟ, 1952 ਦੇ ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਆਦਤਨ</p>
--	--

<p>ਕਿਸੇ ਵੀ ਹਲਕੇ ਲਈ ਯੋਗ ਵੋਟਰ ਨਹੀਂ ਹੈ 25 ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਾ ਕੀਤਾ ਹੈ; ਜਾਂ</p> <p>(ਬੀ) ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀਆਂ ਲਈ ਰਾਖਵੀਂ ਸੀਟ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀ ਦਾ ਮੈਂਬਰ ਨਹੀਂ ਹੈ; ਜਾਂ</p> <p>(c) ਮਿਉਂਸਪਲ ਕਮੇਟੀ ਨੂੰ ਕੰਮ ਕਰਨ, ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਜਾਂ ਸਾਮਾਨ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਕਰਨ ਲਈ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਅਧੀਨ ਹੈ; ਜਾਂ</p> <p>(d) ਮਿਉਂਸਪਲ ਕਮੇਟੀ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਲਈ ਕੋਈ ਮਿਹਨਤਾਨਾ, ਫੰਡ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਦਾ ਹੈ; ਜਾਂ ਮਿਉਂਸਪਲ ਕਮੇਟੀ ਦਾ</p> <p>(e) ਨੇ, ਸਰਕਾਰੀ ਨੌਕਰੀ ਤੋਂ ਨਿਯਮ 10 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੀ ਨਾਮਜ਼ਦਗੀ ਲਈ ਨਿਰਧਾਰਤ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਪੰਜ ਸਾਲਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ; ਜਾਂ</p> <p>(f) ਨਿਯਮ 10 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੀ ਨਾਮਜ਼ਦਗੀ ਲਈ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਪੰਜ ਸਾਲਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਦੋ ਸਾਲ ਤੋਂ ਘੱਟ ਨਾ ਹੋਣ ਦੀ ਕੈਂਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਕੱਟ ਰਿਹਾ ਹੋਵੇ; ਜਾਂ</p> <p>(g) ਇੱਕ ਅਣਡਿੱਸਚਾਰਜਡ ਦਿਵਾਲੀਆ ਹੈ; ਜਾਂ ਉਸ ਵੱਲੋਂ ਕਮੇਟੀ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਿਸਮ ਦਾ ਬਕਾਇਆ ਹੈ (ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਟਰੱਸਟੀ ਵਜੋਂ) ਜਦੋਂ ਕਮੇਟੀ ਦੁਆਰਾ ਉਸ ਤੋਂ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ; ਜਾਂ</p> <p>(h) ਕਿਸੇ ਵੀ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਬੋਰਡ, ਮਿਉਂਸਪਲ ਕਮੇਟੀ, ਨੋਟੀਫਾਈਡ ਏਰੀਆ ਕਮੇਟੀ ਜਾਂ ਕੰਟੋਨਮੈਂਟ ਬੋਰਡ ਦੀ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਪੂਰਾ-ਸਮੇਂ ਦਾ ਤਨਖਾਹਦਾਰ ਅਧਿਕਾਰੀ ਹੈ, ਜਾਂ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਦਫ਼ਤਰ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਰਾਜ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਅਧੀਨ ਕੋਈ ਲਾਭ ਦਾ ਅਹੁਦਾ ਰੱਖਦਾ ਹੈ। ਰਾਜ ਦੀ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੇ ਧਾਰਕ ਨੂੰ ਰਾਜ ਦੀ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਵਜੋਂ ਚੁਣੇ ਜਾਣ</p>	<p>ਅਪਰਾਧੀ ਵਜੋਂ ਰਜਿਸਟਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ; ਜਾਂ</p> <p>(i) ਇੱਕ ਅਣਡਿੱਸਚਾਰਜਡ ਦਿਵਾਲੀਆ ਹੈ; ਜਾਂ</p> <p>(j) ਨੇ ਗ੍ਰਾਮ ਪੰਚਾਇਤ ਦੁਆਰਾ ਲਗਾਏ ਗਏ ਟੈਕਸ ਦੇ ਬਕਾਏ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਹੈ; ਜਾਂ</p> <p>(k) ਸਭਾ ਜਾਂ ਗ੍ਰਾਮ ਪੰਚਾਇਤ ਦਾ ਕਰਮਚਾਰੀ ਹੈ; ਜਾਂ</p> <p>(1) ਇੱਕ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਜਾਂ ਪਟੇਦਾਰ ਹੈ ਜਿਸ ਕੋਲ ਗ੍ਰਾਮ ਦੇ ਅਧੀਨ ਕਿਰਾਏਦਾਰੀ ਜਾਂ ਲੀਜ਼ ਹੈ ਸਭਾ ਜਾਂ ਗ੍ਰਾਮ ਸਭਾ ਦੇ ਅਧੀਨ ਕਿਸੇ ਲੀਜ਼ ਜਾਂ ਕਿਰਾਏਦਾਰੀ ਦੇ ਕਿਰਾਏ ਦੇ ਬਕਾਏ ਵਿੱਚ ਹੈ, ਜਾਂ ਗ੍ਰਾਮ ਸਭਾ ਦਾ ਠੇਕੇਦਾਰ ਹੈ; ਸਰਪੰਚ ਜਾਂ ਪੰਚ ਵਜੋਂ ਚੋਣ ਲੜਨ ਜਾਂ ਬਣੇ ਰਹਿਣ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ।</p>
---	--

ਲਈ ਅਯੋਗ ਨਾ ਠਹਿਰਾਉਣ ਲਈ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ; ਜਾਂ

(i) ਜੋ ਇਹਨਾਂ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਵੱਖ ਕੀਤੇ ਗਏ ਉਸਦੀ ਚੋਣ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਅਜਿਹੀ ਮੈਂਬਰਸ਼ਿਪ ਲਈ ਅਯੋਗ ਹੈ; ਜਾਂ

(j) ਕਿਸੇ ਵੀ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਬੋਰਡ, ਮਿਉਂਸਪਲ ਜਾਂ ਨੋਟੀਫਾਈਡ ਏਰੀਆ ਕਮੇਟੀ ਜਾਂ ਕੰਟੋਨਮੈਂਟ ਬੋਰਡ ਦੀ ਮੈਂਬਰਸ਼ਿਪ ਲਈ ਅਯੋਗ ਹੈ, ਅਜਿਹੇ ਬੋਰਡ ਜਾਂ ਕਮੇਟੀ ਤੋਂ ਹਟਾਉਣ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਜਾਂ ਅਜਿਹੇ ਬੋਰਡ ਜਾਂ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਮੈਂਬਰਸ਼ਿਪ ਲਈ ਉਸਦੀ ਚੋਣ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟ ਅਭਿਆਸਾਂ ਲਈ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ; ਜਾਂ

(k) ਨਿਯਮ 10 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਅਧੀਨ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੀ ਨਾਮਜ਼ਦਗੀ ਲਈ ਨਿਰਧਾਰਤ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਪੰਜ ਸਾਲਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਮੇਂ ਭਾਰਤੀ ਦੰਡ ਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 171-E ਜਾਂ 171-F ਅਧੀਨ ਕਿਸੇ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਾਂ ਅਯੋਗ ਕਰਾਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੀ ਚੋਣ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਪੰਜ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਘੱਟ ਨਾ ਹੋਣ ਦੀ ਮਿਆਦ ਲਈ ਕਿਸੇ ਵੀ ਚੋਣ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨਾ, ਨਾਮਜ਼ਦਗੀ ਦੀ ਉਕਤ ਮਿਤੀ 'ਤੇ, ਬਸ਼ਰਤ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਧਾਰਾ (ਸੀ), (ਡੀ), (ਈ), (ਐਫ), (ਜੀ), (ਆਈ) ਜਾਂ (ਜੇ) ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਜਾਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਵਰਗ ਨੂੰ ਅਯੋਗਤਾ ਤੋਂ ਛੋਟ ਦੇ ਸਕਦੀ ਹੈ ਇਸ ਉਪ-ਨਿਯਮ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਬੋਰਡ, ਮਿਉਂਸਪਲ ਜਾਂ ਨੋਟੀਫਾਈਡ ਏਰੀਆ ਕਮੇਟੀ ਜਾਂ ਕੰਟੋਨਮੈਂਟ ਬੋਰਡ ਦੀ ਮੈਂਬਰਸ਼ਿਪ ਤੋਂ ਹਟਾਉਣ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਅਯੋਗਤਾ:

ਬਸ਼ਰਤ ਅੱਗੇ ਕਿ (ਡੀ) ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵੀ ਪਾਬੰਦੀਸ਼ੁਦਾ ਚੀਜ਼ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ, ਜੋ ਕਿ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 53 ਦੇ ਤਹਿਤ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ

<p>ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਵਾਨਿਤ</p> <p>7-ਏ. ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਇੱਕ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹਲਕੇ ਵਿੱਚ ਵੋਟ ਨਹੀਂ ਪਾਵੇਗਾ ਜਾਂ ਇੱਕ ਤੋਂ ਵੱਧ ਲੋਕਲ ਅਥਾਰਟੀ ਵਿੱਚ ਚੋਣ ਲੜੇਗਾ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਵੋਟ ਪਾਉਣ ਜਾਂ ਖੜ੍ਹੇ ਹੋਣ ਦੀ ਸੂਰਤ ਵਿੱਚ ਉਸ ਦੀਆਂ ਵੋਟਾਂ ਜਾਂ ਉਮੀਦਵਾਰ ਜਿਵੇਂ ਵੀ ਕੇਸ ਹੋਵੇ, ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।</p> <p>ਵਿਆਖਿਆ. ਇਸ ਨਿਯਮ ਵਿੱਚ, "ਸਥਾਨਕ ਅਥਾਰਟੀ" ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਅਰਥ ਹੋਵੇਗਾ, ਇੱਕ ਮਿਊਂਸਪਲ ਕਮੇਟੀ, ਇੱਕ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਬੋਰਡ ਅਤੇ ਇੱਕ ਨੋਟੀਫਾਈਡ ਏਰੀਆ ਕਮੇਟੀ।"</p>	
--	--

ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਬਖਤਾਵਰ ਸਿੰਘ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬ ਮਿਊਂਸਪਲ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਉਪਰੋਕਤ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਦੇ ਹੋਏ, ਜਿਸ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਮੈਂ ਇੱਕ ਧਿਰ ਸੀ, ਇਸ ਨੂੰ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ: -

* * * * *

ਇਸ ਧਾਰਾ ਦੀਆਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਧਾਰਾਵਾਂ ਤੋਂ ਇਹ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿ ਇਹ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਉਸ ਅਹੁਦੇ ਦੇ ਕਾਰਜਕਾਲ ਦੌਰਾਨ ਕੀਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਦੁਰਵਿਹਾਰ ਲਈ ਕਿਸੇ ਮੌਜੂਦਾ ਮੈਂਬਰ ਨੂੰ ਹਟਾਉਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਉਸ ਅਹੁਦੇ ਦੇ ਕਾਰਜਕਾਲ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਦੁਰਵਿਹਾਰ ਦਾ ਕੋਈ ਹਵਾਲਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਉਹ ਦੁਰਵਿਹਾਰ ਮਿਊਂਸਪਲ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਚੋਣ ਲਈ ਇੱਕ ਕਾਨੂੰਨੀ ਰੋਕ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਹ ਅਜਿਹਾ ਮਾਮਲਾ ਹੋਵੇਗਾ ਜੋ ਮੈਂਬਰ ਨੂੰ ਚੋਣ ਲੜਨ ਤੋਂ ਅਯੋਗ ਕਰ ਦੇਵੇਗਾ ਅਤੇ ਨਿਸ਼ਚਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਹ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਉਸ ਨੂੰ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਚੁਣੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਸ ਨੂੰ ਹਟਾਉਣ ਦਾ ਆਧਾਰ। ਇਹ ਉਹ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਸੀ ਜੋ ਸਿੱਖਿਅਤ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਨੇ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਬਾਰੇ ਲਿਆ ਅਤੇ, ਸਾਡੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਲੈਣਾ ਸਹੀ ਨਜ਼ਰੀਆ ਹੈ। ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਦੇਖਣ ਦਾ ਇੱਕ ਹੋਰ ਤਰੀਕਾ ਹੈ। ਚੋਣਾਂ ਲੋਕਤੰਤਰੀ ਵਿਵਸਥਾ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਹਨ। ਵੋਟਰਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਨਾਮਜ਼ਦ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਕਰਨ ਦਾ ਵਿਕਲਪ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਕਿਸੇ ਮੈਂਬਰ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਮੋੜਨਾ ਜਾਂ ਵਾਪਸ ਨਾ ਕਰਨਾ, ਕਿਉਂਕਿ ਜੇਕਰ ਉਹ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹਨ ਕਿ ਵਿਅਕਤੀ ਵਾਪਸ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਲਈ ਯੋਗ ਵਿਅਕਤੀ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹ ਚੋਣ ਨਹੀਂ ਕਰਨਗੇ। ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਵੋਟ ਉਸਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਹੈ, ਪਰ ਇੱਕ ਵਾਰ ਜਦੋਂ ਉਹ ਇੱਕ ਮੈਂਬਰ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਕਰ ਦਿੰਦੇ ਹਨ, ਤਾਂ ਉਹਨਾਂ ਕੋਲ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਉਸ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੇਕਰ ਉਹ ਆਪਣੇ ਅਹੁਦੇ ਦੇ ਕਾਰਜਕਾਲ ਦੌਰਾਨ ਦੁਰਵਿਹਾਰ ਦਾ ਦੋਸ਼ੀ ਹੈ। ਇਹੀ ਕਾਰਨ ਹੈ ਕਿ ਮਿਊਂਸਪਲ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 16 ਲਾਗੂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੁਆਰਾ ਸਰਕਾਰ 'ਤੇ ਕਿਸੇ ਅਜਿਹੇ ਮੈਂਬਰ ਨੂੰ ਅਯੋਗ ਠਹਿਰਾਉਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਸੀਮਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਜੋ ਇਸ ਧਾਰਾ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਕੁਝ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਜਾਂ ਉਲੰਘਣਾ

ਕਰਨ ਦਾ ਦੋਸ਼ੀ ਹੈ। ਚੁਣੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਉਸ ਦੇ ਆਚਰਣ ਨਾਲ ਇਸਦਾ ਕੋਈ ਸੰਬੰਧ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਇੱਕ ਅਜਿਹਾ ਮਾਮਲਾ ਹੈ ਜਿਸ ਲਈ ਵੋਟਰ ਇਕੋ-ਇਕ ਜੱਜ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਇਹ ਮਾਮਲਾ ਉਸ ਦੇ ਚੋਣ ਲਈ ਖੜ੍ਹੇ ਹੋਣ ਲਈ ਅਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਇਹ ਉਸ ਨੂੰ ਚੋਣ ਲੜਨ ਤੋਂ ਰੋਕ ਦੇਵੇਗਾ।

ਇਹ ਨਿਰੀਖਣ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ ਬਰਾਬਰ ਤਾਕਤ ਨਾਲ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ, ਇਸ ਸਿੱਟੇ ਤੋਂ ਕੋਈ ਬਚ ਨਹੀਂ ਸਕਦਾ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਤੀਜੀ ਵਾਰ ਚੁਣੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਸਦੇ ਦੂਜੇ ਕਾਰਜਕਾਲ ਦੌਰਾਨ ਉਸਦੇ ਕੰਮਾਂ ਅਤੇ ਭੁੱਲਾਂ ਲਈ ਹਟਾਇਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ।

ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਦਲੀਲ ਉਠਾਈ ਕਿ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵੱਲੋਂ ਹਟਾਉਣ ਦੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮੁਅੱਤਲੀ ਦਾ ਹੁਕਮ ਮੁੜ ਸੁਰਜੀਤ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ, ਉਹ ਕੇ.ਕੇ. ਜੱਗੀਆ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ (2) ਦੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਉਸਦੀ ਦਲੀਲ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਸਾਡੇ ਵੱਲੋਂ ਹਟਾਉਣ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮੁਅੱਤਲੀ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ 'ਤੇ ਰੋਕ ਦਾ ਸਵਾਲ ਹੀ ਪੈਦਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ।

ਜਵਾਬਦੇਹ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਵਿਵਾਦ, ਜਿਸ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਇਸ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ, ਨੂੰ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਵਿਦਵਾਨ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਨਹੀਂ ਉਠਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਪੱਤਰਾਂ ਦੇ ਪੇਟੈਂਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਇਹ ਬੇਨਤੀ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ। ਬੈਚ. ਜ਼ਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਵਿਵਾਦ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਠਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਪਰ ਅਜਿਹਾ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਿੱਖਿਅਤ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਅੱਗੇ ਬੇਨਤੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਇਹ ਵਿਵਾਦ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਾਨੂੰਨ ਤੋਂ ਇਕ ਹੋਣ ਕਰਕੇ, ਇਸ ਨੂੰ ਲੈਟਰਸ ਪੇਟੈਂਟ ਅਪੀਲ ਵਿਚ ਉਠਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ ਇਸ ਵਿਵਾਦ ਨੂੰ ਉਠਾਉਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਹੈ।

ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਬਖਤਾਵਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਸਿੱਖਿਅਤ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਸਰਪੰਚ ਦੇ ਅਹੁਦੇ ਤੋਂ ਹਟਾਉਣ ਦੇ ਸਾਰੇ ਖਰਚੇ ਦੇ ਹੁਕਮ ਨਾਲ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਮੇਹਰ ਸਿੰਘ, ਸੀ.ਜੇ.-ਮੈਂ ਸਹਿਮਤ ਹਾਂ।

Parveen Rani, Translator

ਡਿਸਕਲੇਮਰ (ਬੇਦਾਅਵਾ):-ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ । ਨਿਆਂ ਨਿਰਣਾ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਿਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ । ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਕ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ ਨਿਆ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ।